

**Examencommissies
benutten borgende
instrumenten om een
beredeneerd oordeel te
vormen over haar
vertrouwen in het verle-
nen van een graad.**

De vertrouwensboom voor examencommissies

Een referentiekader voor het borgende instrumentarium

■ Tim A. Gerbrands

MSc, BEng Tim Gerbrands is docent-onderzoeker en voorzitter van de examencommissie bij Fontys Paramedisch te Eindhoven. E-mail: t.gerbrands@fontys.nl

Bij de overgang naar een nieuw onderwijs- en toetssysteem moeten examencommissies hun borging herzien. De Vertrouwensboom biedt hiervoor een praktisch overzicht van instrumenten, ontstaan vanuit de context van programmatisch toetsen. Het helpt de kwaliteit objectief vast te leggen en zo te komen tot het benodigde vertrouwen om graden te verlenen. Toepassing van de Vertrouwensboom begint met een visie op succesvolle borging.

In de overgang naar een onderwijs- en toets-systeem waarin grote onderwijseenheden, leeruitkomsten en portfolio-assessments centraal staan, zal de examencommissie zich moeten herbezinnen op de toepasbaarheid en geschiktheid van haar borgende instrumenten. De examencommissie dient, meer dan ooit tevoren, grip te hebben op het gehele toets- én onderwijssysteem. Immers, wanneer onderwijs en toetsing onlosmakelijk met elkaar zijn verweven, zijn klassieke borgende systemen niet meer toereikend en verschuift ook het aandachtsgebied van de commissie richting onderwijsprocessen. Hoe en in welke mate de borging succesvol kan plaatsvinden, hangt af van de keuzes die binnen het systeem zijn gemaakt.

De relatie tussen borging, vertrouwen en het instrumentarium

De term 'borging' is in de WHW niet gedefinieerd. Omdat een toetssysteem nooit 100% waterdicht is, is het zinvol de term goed te definiëren en in de context van het doel te plaatsen:

Borgen van leeruitkomsten

Er zijn veel definities voor de term leeruitkomst (Kennedy et al, 2007). Die van Jennifer Moon (2002) wordt vaak gehanteerd: "Een leeruitkomst beschrijft wat een lerende geacht wordt te weten, te begrijpen en te kunnen doen aan het einde van een leerperiode, en hoe dat leren kan worden aangetoond".

De examencommissie "hanteert een adequate methode om te borgen dat leeruitkomsten door individuele studenten worden gerealiseerd en dat examinatoren voldoen aan de vereiste kwalificaties om de leeruitkomsten op een eenduidige wijze te toetsen en beoordelen" (NVAO, 2019)

- Borgen is het objectief, systematisch en aantoonbaar vastleggen en bewaken van de kwaliteit van toetsing door middel van maatregelen en procedures.

- Borging is succesvol als systematische meting van de kwaliteit van toetsing leidt tot het benodigde vertrouwen binnen de examencommissie om het verlenen van een graad te onderschrijven.
- Borgende instrumenten bieden een objectieve weergave van de kwaliteiten van het onderwijs- en toetssysteem, zodat de examencommissie een beredeneerd oordeel kan vormen over haar vertrouwen in dit systeem.

Hieruit volgt dat niet de borging zelf het voorname uitgangspunt is, maar het vertrouwen dat de examencommissie eraan ontleent. Dit vertrouwen vormt dan ook de basis voor haar

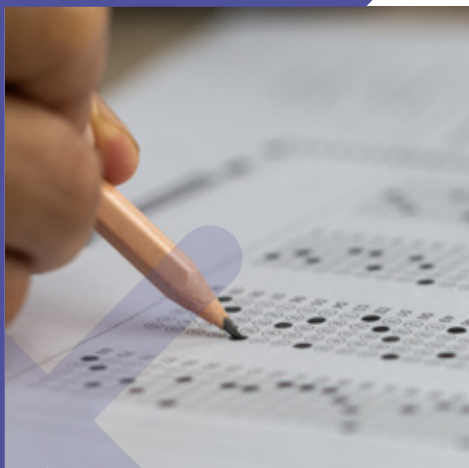
handelen. De examencommissie onderzoekt voortdurend haar mate van vertrouwen en grijpt in wanneer dit vertrouwen onvoldoende is of dreigt af te nemen. Daarom is het van belang om zicht te hebben op het volledige palet aan borgende instrumenten, zodat een integraal en objectief onderbouwd oordeel gevormd kan worden, waarop zowel vertrouwen als bijsturing kan berusten.

Een concreet overzicht van borgende instrumenten

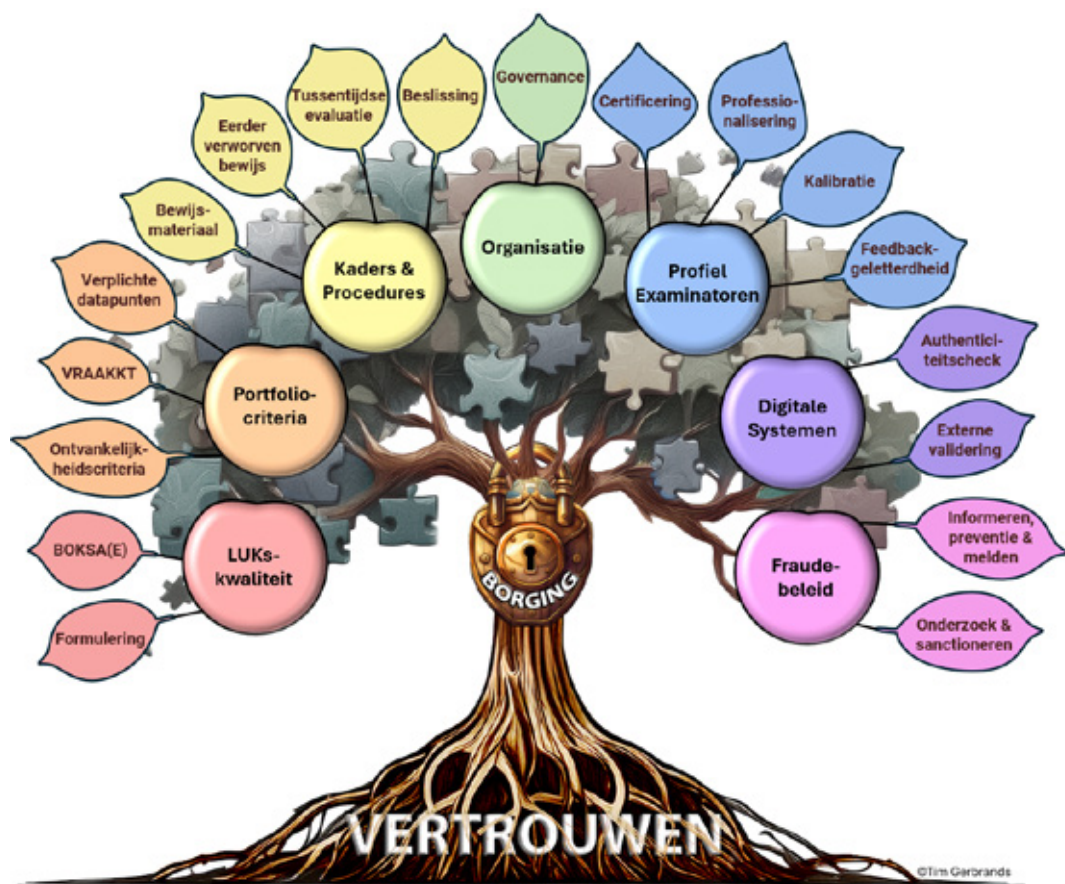
Examencommissies stellen zelf hun instrumentarium op, en dat kan een uitdaging zijn als nieuwe ontwikkelingen zich in hoog tempo aanbieden: nieuwe onderwijs- en toetssystemen, generatieve AI, online proctoring, enz. Bestaande waardevolle handvatten bieden een systematiek voor ontwikkeling en kwaliteitszorg (HAN, 2021) en geven inzicht in rollen en verantwoordelijkheden (Vereniging Hogescholen, 2021), maar de vertaalslag naar een concreet instrumentarium is uiteraard aan de examencommissie omdat de toepassing moet passen in de eigen context.

De Vertrouwensboom

De Vertrouwensboom (Figuur 1) biedt een concreet uitgewerkt instrumentarium wat kan dienen als referentiekader voor examencommissies die bezig zijn met een transitie naar een nieuw onderwijs- en toetssysteem en bij reflectie op hun huidige instrumentarium. In de Vertrouwensboom zijn daarom de meest robuuste en gangbare borgingsinstrumenten opgenomen, vanuit de praktijk geconstrueerd in de context van programmatisch toetsen. In lijn met de eerdergenoemde definities van borging is de boom geworteld in vertrouwen, met borging in de kern (kruin). De 7 'te plukken vruchten' vormen de categorieën waarop borging plaatsvindt en zijn weer opgesplitst in 18 te borgen elementen die ieder om eigen handwijzen en/of instrumenten vragen.

Borging moet meebewegen met veranderende onderwijs- en toetssystemen om het vertrouwen in het verlenen van een graad te borgen.

Figuur 1. De Vertrouwensboom: een overzicht van borgende elementen die de examencommissie kan benutten om een beredeneerd oordeel te vormen over haar vertrouwen in het onderwijs- en toetssysteem.

De Vertrouwensboom: in detail uitgewerkt

In Tabel 1 zijn alle elementen van de Vertrouwensboom voorzien van een beschrijving. In de laatste kolom zijn daarnaast concrete instrumenten opgenomen. Deze zijn bewust geformuleerd in de gebiedende wijs, met terminologie die aansluit bij kwaliteitscycli zoals PDCA, zodat duidelijk wordt welk type actie van de gebruiker wordt gevraagd.

Tabel 1. Gedetailleerde uitwerking van de Vertrouwensboom

Categorieën	Te borgen elementen	#	Handelswijzen & instrumenten
Leeruitkomsten- kwaliteit	Formulering <i>Heldere, toetsbare formuleringen van LUKs die zijn afgestemd op het juiste niveau binnen het curriculum. Rubrics maken criteria evt. concreet en meetbaar.</i>	1	Valideer of (doorontwikkelingen van) de LUKs voldoen aan de geldende NVAO-kwaliteitseisen: tuning, niveau, taxonomie.
	BOKS(AE) <i>Body of Knowledge, Skills (and Attitude & Ethics), geformuleerd a.d.h.v. het beroepscompetentieprofiel.</i>	2	Toets of de LUKs de BOKS(AE) aantoonbaar dekken en of die relatie begrijpelijk is opgenomen in de Zelfevaluatie en Reflectie (ZER) t.b.v. accreditatie.
Portfoliocriteria	Ontvankelijkheidscriteria <i>Vastleggen van vereisten die niet onder de LUKs vallen, maar wel noodzaak zijn om juiste beslissingen te nemen.</i>	3	Evalueer deze criteria periodiek om vast te stellen dat ze 1) noodzakelijk zijn, 2) niet leiden tot overmatige belasting van studenten, 3) samenhang vertonen met de LUKs en 4) bijdragen aan de kwaliteit van beslissingen.
	VRAAKKT <i>Duidelijke afspraken over de toepassing van de VRAAKKT-criteria.</i>	4	Beoordeel of toetsinstructies omtrent de toepassing van VRAAKKT-criteria van voldoende kwaliteit zijn.
	Verplichte bewijsmaterialen <i>Vastgelegde bewijsmaterialen die een vaste basis vormen voor beoordeling, met invloed op o.a. kwaliteit van scaffolding, kalibratie, feedbackprocessen en beslissingen.</i>	5	Verifieer of VRAAKKT-criteria zuiver in de beslisprocedure zijn geïntegreerd.
		6	Analyseer het ontwerp i.r.t. toetsbeleid, didactische visie en kwaliteitscriteria systematisch en observeer het effect op de beslissing (risico op 'afvinken' kan de holistische blik verstoren).
		7	Evalueer hoe studenten worden geïnformeerd over de invloed van verplichte bewijsmaterialen op beslissingen.
Kaders & Procedures	Bewijsmateriaal (Low stake) <i>Integratie van bewijsmaterialen en bijbehorende feedback in het onderwijsontwerp, conform de principes van constructive alignment.</i>	8	Stel vast dat bewijsmaterialen zijn ontworpen in relatie tot kwaliteitscriteria, hoe ze worden verzameld en hoe en door wie feedback wordt gegenereerd en vastgelegd.
	Eerder verworven bewijs (EVB) <i>Richtlijnen voor de omgang met bewijsmaterialen die buiten het toezicht van de opleiding tot stand zijn gekomen.</i>	9	Zie periodiek en steekproefsgewijs toe op de uitvoer van de vastgestelde procedures.
		10	Toets of de EVB-procedure de kwaliteit en authenticiteit van extern bewijsmateriaal waarborgt.
		11	Zie periodiek en steekproefsgewijs toe op de uitvoer van de vastgestelde procedures.

	Tussentijdse evaluatie (Intermediate stake) <i>Feedbackmomenten die halverwege het leertraject inzicht geven in de voortgang richting de LUKs. Hierbij wordt het portfolio holistisch bekeken.</i>	12	Verifieer of de status van deze beoordeling in relatie tot de beslissing transparant is voor alle actoren.
	Beslissing (High stake) <i>Het uiteindelijke besluitvormingsproces waarbij wordt vastgesteld of een student voldoet aan de toetscriteria.</i>	13	Valideer of beoordelingscriteria in relatie tot het holistische oordeel transparant zijn voor alle actoren.
		14	Zie periodiek en steekproefsgewijs toe op de uitvoer van de vastgestelde procedures.
		15	Toets of de beslisprocedure grip geeft op de rolverdeling, mate van (on)afhankelijkheid van beoordelaars en toepassing van vierogenbeleid.
		16	Beoordeel of de beslisprocedure aan alle eisen voldoet (conform OER, examinerhandelingen, remediëring, enz.).
		17	Beoordeel of toetsinstructies en evt. rubrics van voldoende kwaliteit zijn.
		18	Zie periodiek en steekproefsgewijs toe op de uitvoer van de vastgestelde procedures.
Organisatie	Governance <i>De verdeling van rollen, taken en verantwoordelijkheden binnen het onderwijs- en toetssysteem.</i>	19	Analyseer systematisch of taken en verantwoordelijkheden bij de juiste rollen zijn belegd, of inzichtelijk is hoe rollen samenwerken en zich tot elkaar verhouden, met welk mandaat ze opereren en of facilitering adequaat is.
		20	Evalueer periodiek of de actoren rolvast handelen conform hun verantwoordelijkheden.
Profiel examinatoren	Certificering <i>Examinatoren moeten beschikken over de juiste kwalificaties (bijvoorbeeld BKE, master) die passen bij de toetsingstaak.</i>	21	Verifieer periodiek of certificering passend en actueel is in relatie tot de taak (bijv. via HR-systemen).
	Professionalisering <i>Structurele bijscholing, trainingen en intervisie om de deskundigheid en integriteit van examinatoren te borgen.</i>	22	Stel eisen aan structurele professionalisering, monitor intervisie en trainingsdeelname, beoordeel facilitering.
	Kalibratie <i>Structurele kalibratiesessies om de interpretatie van LUKs en verwachtingen t.a.v.</i>	23	Zie toe op structurele roostering en aanwezigheid van kalibratiesessies.
		24	Zie steekproefsgewijs toe op de uitvoer van de kalibratieprocedure, incl. de kwaliteit en

	<i>ontvankelijkheidscriteria eenduidig te maken en zo tot consistente besluitvorming te komen.</i>	25	toepassing van ondersteunende middelen (zoals een handreiking). Beoordeel of verslaglegging en communicatie over bereikte consensus van voldoende kwaliteit is.
		26	Verifieer de kwaliteit van kalibratie via steekproefsgewijze herbeoordelingen.
	Feedbackgeletterdheid <i>Examinatoren moeten in staat zijn om zowel de inhoud als de kwaliteit van feedback te interpreteren (feedback duiden) en helder, onderbouwd feedback te geven.</i>	27	Valideer de kwaliteit en toepassing van ondersteunende middelen (zoals een handreiking).
		28 29	Analyseer de kwaliteit van feedback <i>geven</i> systematisch, bijv. via een analyse op de toepassing van feedbackmodellen, examiner- en studentevaluaties, of verzoeken tot herbeoordeling waar feedbackkwaliteit in het geding is. Toets de kwaliteit van feedback <i>duiden</i> , bijv. via de inzet van herbeoordelingen op risicovolle eindwerken.
Digitale systemen	Authenticiteitscheck <i>Digitale systemen moeten een robuuste check op de authenticiteit van bewijsmaterialen en feedback mogelijk maken.</i>	30	Evalueer periodiek of procedures voor documentatie van bewijsmaterialen en feedback mogelijk zijn (in relatie tot toepassing van VRAAKKT-criteria, koppeling van bewijsmaterialen aan feedback, enz.).
	Externe validering <i>Mogelijkheid voor externe experts om de toetskwaliteit te beoordelen en een onafhankelijke kwaliteitscheck te doen, ook na uitschrijving van de student.</i>	31	Analyseer systematisch of externe validatie van portfolio's is ingericht, met aandacht voor privacy en (data)veiligheid.
Fraudebeleid	Informerende, Preventie & Melden <i>Integraal fraudebeleid gericht op voorkomen en vroegtijdig signaleren van fraude door betrokkenen te informeren, incentives te vermijden en detectie inzetten ter bijsturing i.p.v. bestraffing.</i>	32	Beoordeel hoe fraudepreventie en informatievoorziening terugkerend zijn geïntegreerd in het curriculum.
		33	Instrueer relevante actoren periodiek over de procedure voor het melden van een vermoeden van fraude.
	Onderzoek & Sanctioneren <i>Na een melding van fraude start een onderzoek dat pedagogisch is ingericht, met als doel het leerproces van de student te ondersteunen in plaats van te straffen.</i>	34 35	Ontwerp en implementeer een methodiek voor fraudeonderzoek die recht doet aan haar doel en evalueer deze periodiek. Leg een sanctieladder transparant vast, en sanctioneer a.d.h.v. een heldere contextschets en onderbouwing.

Vertrouwensboom en het Toetsweb

De aansluiting van de Vertrouwensboom bij de entiteiten van het Toetsweb is geanalyseerd door de instrumenten systematisch te koppelen aan de Toetsweb-entiteiten op basis van hun respectievelijke omschrijvingen. De uitkomst hiervan is in een kruistabel weergegeven (Tabel 2). Bij programmatisch toetsen vinden beslissingen, en daarmee ook borging, plaats op het snijvlak van individuele toetsen (niveau-bepalingen op basis van bewijsmaterialen) en hun onderlinge samenhang. Om die reden zijn in de kruistabel de entiteiten toets(tak)en en toetsprogramma samengenomen. Uit de analyse blijkt dat alle entiteiten door meerdere instrumenten worden afgedekt. Deze brede dekking suggereert dat de Vertrouwensboom effectief kan bijdragen aan de ontwikkeling van een borgend instrumentarium dat goed aansluit bij de systematiek van het Toetsweb.

Toepassen van de vertrouwensboom

Selectie van het instrumentarium

De Vertrouwensboom biedt een instrumentarium voor borging maar legt geen hiërarchie of weging op aan de instrumenten, noch geeft het een waardeoordeel over hun effectiviteit. Hun waarde en impact hangen namelijk af van de specifieke context van het onderwijs- en toets-systeem waarin ze worden ingezet. Dit betekent dat elk instrument een bewuste en doordachte

De Vertrouwensboom biedt een concreet overzicht van borgende instrumenten, ontstaan uit de context van programmatisch toetsen.

Tabel 2. De samenhang tussen de Vertrouwensboom en het Toetsweb

Entiteit	LUKs-kwaliteit	Portfolio-criteria	Kaders & Procedures	Organisatie	Profiel examinatoren	Digitale systemen	Fraudebeleid
Toets(tak)en Toetsprogramma	1,2	3-7	8-14,16-18		28,29	30	32,33
Toetsbeleid		6	15,16	19,20	21,22	30,31	32-35
Toetsorganisatie			9-14,18	19,20	23,25-27	31	33
Toetsbekwaamheid				19,20	21-24,28,29		33

Stippellijn: Bij programmatisch toetsen vindt borging plaats op het snijvlak tussen toets(tak)en en -programma. Nummering correspondeert met die in Tabel 1.

Vertrouwensboom als onderlegger voor de borgingsagenda

Als hulpmiddel bij het opstellen van een borgingsagenda is de Vertrouwensboom omgevormd tot een 'scan' waarmee een bestaand instrumentarium kan worden getoetst aan de Vertrouwensboom. De scan geeft inzicht in de mate waaraan wordt voldaan aan het instrumentarium in de Vertrouwensboom, of actie noodzakelijk is en in welke mate er voldoende vertrouwen is in de borging per element. De scan is op te vragen bij ondergetekende.

INPUT				
Categorie	Instrumenten en handelingen	Doen en	Vraag actie	Vertrouwen
LUKS-kwaliteit				
Formulering	LUKS voldoen aan NAO kwaliteitsnormen (uiting, niveau, taalvorm)	☒	☒	
BOKS(AE)	LUKS-drukken de BOKS(AE)	☒	☒	★★★★★
Portfoliocriteria	LUKS-BOKS(AE) relatie staat in de Zelfevaluatie en Reflectie (ZER)	☒	☒	
Portfoliocriteria				
Ontwerpcriteria	Nieuwsk, studentbetreft, samenhang en bijdrage aan leerdoelen	☒	☒	
INSADET	Afgeleide van toetsing INSADET criteria	☒	☒	
Verwachte bewijsmaterialen	Zelfs integratie INSADET criteria in de leerprocedures	☒	☒	★★★★★
Verwachte bewijsmaterialen	Ontwerp matcht toetsbeleid (inhoud vs. didactische bijdr)	☒	☒	
Verwachte bewijsmaterialen	Informatievoorziening inhoud verlicht bewijsmateriaal op leerdoelen	☒	☒	
Kaders & Procedures				
Bewijsmateriaal (low stakes)	Bewijsmateriaalverloop pastend L.A.A. kwaliteitscriteria	☒	☒	
Bewijsmateriaal (low stakes)	Methodiek verdeling bewijsmateriaal en feedback draag	☒	☒	
Bewijsmateriaal (low stakes)	Stoepverloopwijze controle op uitvoering van low stakes	☒	☒	
Bewijsmateriaal (low stakes)	Verstrijken kwaliteit & authenticiteit extern bewijsmateriaal op orde	☒	☒	
Bewijsmateriaal (low stakes)	Stoepverloopwijze controle op uitvoering van FVB-procedure	☒	☒	
Transparante evaluatie (intermediate stakes)	Status L.A.A. beslissing is transparant voor alle actoren	☒	☒	★★★★★
Transparante evaluatie (intermediate stakes)	Transparante (proctische) beoordelingscriteria voor alle actoren	☒	☒	
Transparante evaluatie (intermediate stakes)	Stoepverloopwijze controle van toetswijze evaluatie	☒	☒	
Bewijsmateriaal (high stakes)	Bewijsprocedures: volledigheid, consistentie, volledigheid	☒	☒	
Bewijsmateriaal (high stakes)	Toetsing aan ORR, examinatorhandelingen, remedialing	☒	☒	
Bewijsmateriaal (high stakes)	Kwaliteit van toetsconstructies en rubrics	☒	☒	
Bewijsmateriaal (high stakes)	Stoepverloopwijze controle van uitvoering high stakes	☒	☒	
Organisatie				
Overname	Rolverdeling, samenwerking, mandaat en facilitering draag	☒	☒	★★★★★
Overname	Actoren handelen rolver	☒	☒	
Profil examinatoren				
Certificering	Kwalificaties op orde (BOK, master, etc.)	☒	☒	
Professionalisering	Prose jaarlijkse vorming van bijdragen, draag en toetsing op orde	☒	☒	
Kalibratie	Uitvoering van, en samenhang bijdragen draag	☒	☒	
Kalibratie	Uitvoering en kwaliteit van onderbouwende middelen	☒	☒	
Kalibratie	Verstrijding en communicatie over consensus	☒	☒	★★★★★
Kalibratie	Kwaliteit van kalibratie draag	☒	☒	
Feedbackmateriaal van examinatoren	Kwaliteit van toetsing van onderbouwende middelen	☒	☒	
Feedbackmateriaal van examinatoren	Kwaliteit van feedback geven draag	☒	☒	
Feedbackmateriaal van examinatoren	Kwaliteit van feedback draag draag	☒	☒	
Digitale systemen				
Authenticiteitscheck	Documentatie van bewijsmateriaal en feedback draag	☒	☒	★★★★★
Externe validatie	Externe validatie van portfolio's is toegankelijk draag	☒	☒	★★★★★
Fraudebeleid				
Informatie, Presentie, Pelen	Fraudepreventie en informatie is geïntegreerd in het curriculum	☒	☒	
Informatie, Presentie, Pelen	Betrouwen naar middel van een veldverloop van fraude draag	☒	☒	
Onderzoek & Sancties	Pedagogisch aspecten onderbouwende middelen	☒	☒	★★★★★
Onderzoek & Sancties	Transparante sancties en onderbouwende sancties	☒	☒	

ANALYSE		
INPUT VOOR DE BORGINGSAGENDA		VISUELE ANALYSE
LUKS-kwaliteit	Organisatie	
Portfoliocriteria	Profil examinatoren	
Kaders & Procedures	Digitale systemen	
Aandachtspunten	Fraudebeleid	
LUKS-kwaliteit	Organisatie	
Portfoliocriteria	Profil examinatoren	
Kaders & Procedures	Digitale systemen	
Aandachtspunten	Fraudebeleid	

toepassing vereist. Het selecteren van de juiste instrumenten vraagt daarom om een diepgaand begrip van de beoogde werking van het onderwijs- en toetsstelsel. Een open dialoog tussen de examencommissie en de opleiding is hierbij zeer gewenst: een betrouwbaar en passend stelsel ontstaat door samen te verkennen welke instrumenten het meest recht doen aan zowel de didactische visie van de opleiding als de borging van toetskwaliteit.

Toepassing van het instrumentarium: gedeeld eigenaarschap

Na selectie van haar instrumentarium kan de examencommissie in overleg met de opleiding afstemmen welke gremia verantwoordelijk zijn voor de toepassing en monitoring. Zo kan een curriculumcommissie toezien op de kwaliteit en samenhang van leeruitkomsten, terwijl een toetscommissie zou kunnen rapporteren over de naleving van kaders en procedures. In lijn met de Handreiking Examencommissies (Vereniging Hogescholen, 2021) ontstaat zo een gedeelde verantwoordelijkheid met expliciete invulling voor rollen, waarbij de examencommissie gericht informatie kan verzamelen, haar oordeel vormt en bijstuurt indien nodig.

Meebewegend instrumentarium

Bij de transitie naar een nieuw onderwijs- en toetsstelsel beweegt het borgende instrumentarium mee. Veranderende toetsing en didactiek vragen om bijsturing in de borging, zodat deze blijft aansluiten bij keuzes in het onderwijs- en toetsstelsel én bijdraagt aan het vertrouwen om het verlenen van een graad te onderschrijven.■

Referenties

- HAN University of Applied Sciences. (2021). *Het toetsweb: duurzame kwaliteit van toetsing*.
- Kennedy, D. (2006). *Writing and using learning outcomes: A practical guide*. University College Cork.
- Moon, J. (2002). *The module and programme development handbook: A practical guide to linking levels, learning outcomes and assessment*. Routledge.
- Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie. (2019). *Beoordeling bestaande experimenten leeruitkomsten*. Protocol april 2019. NVAO.
- Vereniging Hogescholen. (2021). *Handreiking Examencommissies* (Editie 2021). Den Haag.

Gesignaleerd

Doorstroomtoets kijkt vooral naar wat kind weet en niet naar wat het kan: 'Juist behoefte aan praktisch geschoolden'

EenVandaag, 09 feb 2026, 17:08 Jesse van Amerongen, Hidde van Slooten

Het zijn spannende weken voor kinderen in groep 8, want de jaarlijkse doorstroomtoets wordt nu gemaakt. Die toets meet vooral de theoretische kennis van kinderen, terwijl veel kinderen op een heel andere manier leren.

Vroeger werd het ook wel 'de toets der toetsen' genoemd: de eindtoets op de basisschool die bepaalde naar welk niveau middelbare school een kind zou gaan. Maar dat is inmiddels veranderd. De 'eindtoets' is sinds schooljaar 2023/2024 de 'doorstroomtoets' geworden en ook de manier van beoordelen is veranderd.

Lees verder op: <https://eenvandaag.avrotros.nl/artikelen/doorstroomtoets-kijkt-vooral-naar-wat-kind-weet-en-niet-naar-wat-het-kan-juist-behoefte-aan-praktisch-geschoolden-162722>